

'We willen alles nu'

Foto: Cindy Marler - Hollandse Hoogte

Theodore Dalrymple: "Iedereen denkt dat omdat opleiding iets goeds is, dat hoe meer opleiding mensen volgen hoe beter het is. Los van elke intellectuele of spirituele betekenis."

Theodore Dalrymple was in Nederland. Een goede gelegenheid even met de Britse denker bij te praten.

Henk Rijkers

"Antipolitiek. Dat is ons probleem." Theodore Dalrymple (61) brandt meteen los als we zijn hotelkamer in Utrecht binnenkomen. Hij wuift plichtplegingen weg ("We kennen elkaar toch?") en wacht nauwelijks vragen af. "Kijk naar de ongelofelijke puinhoop die de politieke klasse met de euro en Griekenland gecreëerd heeft. Het nieuwste item is de fiscale harmonisering van Europa. Ik heb er al van alles over gelezen, maar ik moet het eerste commentaar nog lezen dat zegt: dit is een politiek probleem. Wie gaat deze nieuwe economische overheid controleren? Wie gaat hier machtig door worden? Je komt dan toch weer uit bij precies diezelfde ongecontroleerde Europese elite, die er al zo'n bende van gemaakt heeft."

Misschien kunnen we Griekenland lozen uit de eurozone?

"Het is niet alleen Griekenland. Engeland is het Griekenland aan de Noordzee. Het belangrijkste van alles

– dachten we –, is een hoge levensstandaard. We waren echter te ongeduldig om te wachten tot we die verdiend hadden. We willen alles nu. Zelfs ten koste van de nieuwe generaties."

Denkt u dat latere generaties tegen ons zullen wrokken?

"Niet noodzakelijk. De vraag is of ze die analyse maken. Toen de regering in Frankrijk de pensioenleeftijd wilde verhogen, gingen jongeren daartegen de straat op. Maar wie denken zij dat er gaat betalen voor dat pensioen? Alleen zichzelf toch? Dus ze demonstrenen voor hun eigen knechting aan pensioengerechtigden, die zichzelf pensioenen toekennen die ze niet hebben opgebracht. Neem de Franse machinisten, die zijn gemiddeld langer met pensioen, dan dat ze aan het werk zijn."

Heeft het egoïsme het gewonnen van de redelijkheid?

"We willen niet nadenken over de gevolgen van onze ideeën. Gordon Brown liet zich graag fotograferen met Afrikaanse kinderen. 'Ik wil dat ook deze kinderen lager onderwijs genieten.' Wel, hij hoeft echt niet naar Afrika als hij kinderen zoekt zonder goede school. Laat hij in Engeland beginnen. En waarom maakt hij zich zo bezorgd over Afrika? Is dat authentiek? En denkt hij na over de gevolgen van hulp aan Afrika? Die zijn

namelijk rampzalig. Het woord 'hulp' alleen al is een retorische truc. Wie tegen hulp is, lijkt een medemens in nood niet te willen helpen. Zo wordt het onmogelijk gemaakt het onderwerp kritisch te benaderen. Dat doen we met zoveel dingen. Het sturen van belastingmiljarden naar Griekenland heet 'solidariteit'. Maar hoezo is het afnemen van uw en mijn geld ten behoeve van de Griekse regering solidariteit? Als u mij ziet lijden en u schiet mij te hulp, dát is solidariteit."

Kan de crisis ons niet een nieuw realisme brengen?

"Ik betwijfel dat. Het probleem van de EU is dat er geen enkele manier meer is om de zaken goed op te lossen. Zoals ze in Rusland zeggen: alle wegen leiden naar ramspoed (bulderende lach). Maar de politieke elite van Europa, die met megalomane groothedswaan haar kleinheid heeft proberen goed te maken, heeft een rotzooi aangericht waarvan ze nu zelf niet meer weet hoe ze eruit moet komen. En ik ook niet. Niemand niet."

Lacht Engeland niet in zijn vuistje omdat het aan het pond heeft vastgehouden?

"Nou nee. Helaas is er meer dan één route naar de verdoemenis. Het probleem van politici is dat ze alleen pijnloze oplossingen willen, omdat ze anders niet herkozen worden. Dus doen ze ook in Engeland niet wat

objectief het beste is. Ze zitten gespietst op de horens van een dilemma. Als ze de overheidsuitgaven niet terugsnijden, wordt de schuldenberg onhoudbaar. Maar als ze het wel doen, zakt de economische activiteit in, samen met de levensstandaard. En niemand zal de waarheid durven zeggen: dit is het logische gevolg van het jarenlang boven onze stand leven. Het is voor een groot deel onze eigen schuld. De mark was het enige dat de Duitsers nog hadden om trots op te zijn. Die heeft men hun afgenomen voor de euro, die de bevolking niet wilde. Beseft men niet hoe gevaarlijk dat is? De enige plaats waar ik wel enigszins

een volwassen reactie zie, is Ierland. Daar hebben ze nog een levende herinnering aan ontberingen. Dat helpt hen om de krankzinnigheid van de afgelopen decennia te erkennen. Het was leuk zo lang het duurde, maar nu ziet men de werkelijkheid weer."

Over erkenning gesproken: uw naam is over heel de wereld gevallen toen de rellen in Londen uitbraken. Dalrymple had toch gelijk.

"Je moest toch ook wel blind zijn om daardoor verrast te worden? Het misverstand heerst dat ongelijkheid in zichzelf een bewijs is van onrecht. Als je ongelijk behandeld wordt, zou je het recht hebben je slecht te gedragen. Maar voor mij staat vast dat gelijkheid en rechtvaardigheid niet hetzelfde zijn. Natuurlijk bestaat er evident onrechtvaardige ongelijkheid, als bijvoorbeeld Apartheid. Maar het is erg gevaarlijk om mensen de brandstof te leveren voor hun wrok, en dat is precies wat we gedaan hebben."

Terug naar de EU. Je hoort vaak dat de gefrustreerde groothedswaan van het verslagen en collaborerende Frankrijk haar belangrijkste ontstaansreden is. Het verschaft dat land een nieuw machtsvehikel.

"Daar ben ik het mee eens. Het is de eerste reden. De tweede is dat Duitsland in de EU geen Duitsland meer hoeft te zijn, en een nieuwe identiteit kan aannemen. Maar de echte doortraptheid van de constructie zit erin dat de EU aan politici leven na de dood biedt. Wanneer je als politicus bent uitgediend en niet meer verkozen wordt, kun je in Europa doorgaan met iets belangrijks te zijn. Het is een beetje triviaal, maar zo werkt het: *Free lunch forever.*"

'Het probleem van politici is dat ze alleen pijnloze oplossingen willen'

Een groot probleem is volgens u dat 'hoogopgeleiden' in Europa geen kritisch verschil meer maken, maar collaborateurs zijn geworden.

"Iedereen denkt dat omdat opleiding iets goeds is, dat hoe meer opleiding mensen volgen hoe beter het is. Los van elke intellectuele of spirituele betekenis, laat staan de beroepswaarde ervan. Mensen worden opgeleid in studies waarvoor ze niet op een baan kunnen hopen die ook maar in de verste verte iets met hun studie te maken heeft. En als ze een baan krijgen, hadden ze die ook kunnen doen als ze met zestien van school gekomen waren. Dus

zijn ze bedrogen. Maar ze moeten dit wel doen, omdat 'studeren' opgevat wordt als een *rite de passage* (een ritueel waar je doorheen moet, om je jeugd af te sluiten - hr) Een werkgever zal naar je academische titel vragen en als je die niet hebt, moet je haast wel een onbruikbare idioot zijn."

Doordat er veel te veel 'intellectuelen' zijn, die allemaal goedbetaalde banen eisen, ontstaan zinloze en kostbare bureaucratieën, schrijft u.

"Kijk, we hebben historici, leraren en juristen nodig. Maar we hebben geen 500.000 juristen nodig en het is een slechte zaak als we die wel hebben."

Want die hebben allemaal werk nodig?

"En reken maar dat ze het vinden! In Engeland hebben de juristen de misdadigers harder nodig dan andersom. (lacht) Gelukkig hebben we daar, dankzij het justitiële beleid van de afgelopen decennia, eveneens enorme aantallen van. Zie de recente rellen in Londen."

Een poging tot een begin van een oplossing: zou de aanmoediging van het gewone en conventionele gezin ons kunnen helpen?

"Ja, al zou ik het enigszins anders zeggen. Ik zou pleiten voor minder ontmoediging. Ik heb zelf geen kinderen, maar ik denk er soms over na wat ik zou doen als ze had. Misschien lukt het nog wel ze goed op te voeden, maar hoe bescherm je ze dan tegen de alles doorringende corruptheid van de samenleving? Als ik een leuk en normaal kind zie, ervaar ik tegenwoordig een gevoel van opluchting. Maar als ik dan bedenk wat die opluchting betekent... Dat is pas echt alarmerend." +

Modern Times

Onlangs is het boek *Confidence Men* verschenen van de hand van Ron Suskind. Het wordt verkocht als een kijkje achter de schermen van de regering Obama. Het waarheidsgehalte van dit soort boeken is moeilijk te bepalen. De tekst is waar genoeg om te voorkomen dat de auteur wordt aangeklaagd wegens smaad, en dubieus genoeg dat veel mensen die er in geciteerd worden hartstochtelijk verklaren niet gezegd te hebben wat hun wordt toegeschreven.

Een aantal leden van de regering heeft de tijd genomen claims in het boek te weerleggen. Een van de redenen waarom de regering tijd uittrekt van haar drukke dag om op dit boek in te gaan is dat het een aantal beelden van Obama bevestigt die zijn kansen op herverkiezing volgend jaar niet vergroten. Larry Summers, de Harvard-professor in economie en voormalig adviseur van Clinton en Obama, zou hebben gezegd dat het er op het hoogtepunt van de economische crisis op leek dat er "geen volwassene" was die het bestuur in handen had en dat "Clinton nooit zulke fouten gemaakt zou hebben".

Deze uitspraak haakt in op een kritiek op Obama die zijn tegenstanders vaak laten horen: hij is een slimme man, maar zonder veel ervaring in de politiek of het besturen van grote organisaties. Bovendien is hij ook geen effectieve politieke vechtersbaas. Hij is een jongetje dat steeds door de grote Republikeinse jongens wordt afgetroefd. Obama heeft op het ogenblik behoorlijk wat electorale problemen. Niet in de laatste plaats met zijn eigen achterban. Het linkse gedeelte van zijn partij meent dat hij te veel in de zak van de geldmannen in Wall Street zit. Zo heeft hij nooit een andere Harvard-professor in zijn regering, Elizabeth Warren, geholpen in haar strijd om een departement op te richten dat consumenten zou beschermen tegen financiële instellingen. Aan de rechtse kant van de partij hoor je heel vaak de verzuchting dat Hillary Clinton een veel betere president zou zijn geweest.

Er is veel onzekerheid in Amerika. Kiezers hebben de smaak voor een slappe intellectueel als een leider verloren. Het volk wil geen nuances, en vooral geen aan-de-ene-kant en aan-de-andere-kant toespraken van politieke leiders. Het land wil duidelijkheid en hoop. Het wil verandering en wel snel. Zowel in linkse als rechtse hoek klinkt de roep om een sterke man. Obama mag dan geen goed manager zijn, een goed politicus is hij wel. Hij heeft nog meer dan een jaar om het merendeel van de kiezers ervan te overtuigen dat hij dat hij een volwassen man die alsnog die verandering *we can believe in*, die hij in 2008 beloofde, kan bewerkstelligen.

Kees Heesters, Baltimore

"Het sturen van belastingmiljarden naar Griekenland heet 'solidariteit'. Maar hoezo is het afnemen van uw en mijn geld ten behoeve van de Griekse regering solidariteit? Als u mij ziet lijden en u schiet mij te hulp, dát is solidariteit."